

Gyógynövény:

(lefelé egyre tágabb értelemben)

- Gyógyszerkönyvben szereplő drogok nyersanyaga,
- gyógyításra, ill. egészségvédelemre felhasznált növény,
- gyógyításra, gyógyszeripari alapanyagok előállítására, élvezeti célokra, kozmetikai és háztartás-vegyipari cikkek előállítására, fűszerként, kábítószerként, növényvédőszerként használt növények.
- **Hatóanyagot tartalmazó növény.**

1

- **erős hatású drog:** a drog gyógyító és mérgező dózisa közötti különbség kicsi (főleg alkaloid-tartalmú drogok!).
- **gyenge hatású drog:** a drog élettani hatása enyhébb, ezért hosszú ideig és „nagy” adagban fogyasztva sem káros (főleg gyógyteák).

Kábítószer: a központi idegrendszert megzavaró vagy lassító hatású anyag, amely bódulatot, mámort, tudatállapot-változást idéz elő.

3

Gyógyszerformák:

- **Por:** porított drog vagy drogkeverék,
- **Tabletta:** porított drogokból vagy száraz kivonatokból összepréselt gyógyszerforma,
- **Teakeverék:** több gyógynövény drogját tartalmazza,
- **Forrázat:** a drogból forrázással, majd azt követő áztatással (10-15 perc) előállított kivonat,
- **Főzet:** a drogot hideg vízzel felengedjük, majd forrásig melegítjük és rövid ideig (5-15 perc) forraljuk,
- **Hidegvizes kivonat:** a drogot hideg vízzel felengedjük, több órán át szobahőmérsékleten ázni hagyjuk, majd leszűrjük.

5

Aromanövény: illat- vagy aromaanyagokat tartalmazó növény.

Fűszernövény: ételek, italok illatosítására, ízesítésére, színezésére (azaz az élvezeti és a táplálkozás-biológiai érték fokozására) felhasznált növény.

Mérgező növény: a növény bizonyos része már nagyon kis mennyiségben elfogyasztva is mérgező.

Növényi drog: szárított növényi rész vagy növényi nyersanyagból nyert termék.

2

Gyógyszer: olyan anyag vagy azok keveréke, ill. olyan készítmény, amelyet betegség megelőzése, felismerése, kezelése vagy élettani funkció fenntartása, helyreállítása, javítása vagy módosítása céljából emberi szervezetben vagy emberi szervezeten alkalmaznak.

(= gyógyítás céljából felhasznált készítmény)

Galenikum (galenusi készítmény): a gyógyszerkönyvben vagy a vény minta gyűjteményben meghatározott összetételű és minőségű készítmény, melyet ezen előírások alapján gyártanak, tartanak nyilván és forgalmazznak.

4

- **Hidegvizes kivonat:** a drogot hideg vízzel felengedjük, több órán át szobahőmérsékleten ázni hagyjuk, majd leszűrjük.
- **Oldat:** megfelelő oldószerrel való oldással készült, üledékmentes, tiszta, folyékony anyag,
- **Sűrűn folyó kivonat:** sűrűn folyóra párolt vizes vagy alkoholos kivonat,
- **Száraz kivonat:** szárazra párolt vizes vagy alkoholos kivonat,
- **Folyékony kivonat:** különböző töménységű alkohollal előállított kivonat (1 rész droghoz 1-2 rész kivonószert),
- **Tinktúra:** alkoholos kivonat (1 rész droghoz 5-10 rész kivonószert),

6

- **Préselt nedvek:** friss, tisztított és aprított növényi részből sajtolás vagy centrifugálás útján nyert nedv,
- **Gyümölcsvelő:** összezúzott, besűritett gyümölcsrészek,
- **Gyógyszeres olaj:** zsíros olajjal készült kivonat,
- **Kenőcs:** rendszerint sűrűn folyó kivonat zsíros természetű vagy vízben duzzasztható alapanyagban,

7

Ph.Hg. (Pharmacopoea Hungarica): Magyar Gyógyszerkönyv

FoNo (Formulae Normales): Szabványos Vényminták

OGYI = Országos Gyógyszerészeti Intézet

OGYÉI = Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet
(2015. márc. 1-)

GYNKI = Gyógynövénykutató Intézet

9

Tea:

- száraz drog vagy drogok keveréke,
- vízzel egy vagy több drog felhasználásával előállított kivonat (csak enyhe hatású drogok!).

Gyógytea: gyógyhatással rendelkező, gyógyszerkönyvi minőségű drog(ok)ból álló tea.

Élvezeti tea: élelmiszernek minősülő tea, gyógyhatása lehet, de azt nem kell igazolni.

Gyógykészítmény: készen kapható gyógyszer, amelyet állandó minőségben állítanak elő és kész csomagolásban hoznak forgalomba.

„Gyógytermék”: gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmény

8